

## Nationaal Waterprogramma 2022-2027

| Veld                        | Invulling                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Toelichting |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| ID:                         | 14                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |
| Titel:                      | Nationaal Waterprogramma 2022-2027                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |
| Type:                       | Beleid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |             |
| Dekking:                    | Nationaal                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |             |
| Officiële naam:             | Nationaal Water Programma 2022–2027; Het nationale waterbeleid en de uitvoering in de rijkswateren                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |
| Verwijzing:                 | <a href="#">Tekst van het Programma</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |             |
| Begin-/eindjaar:            | Datum aanname: 2022<br>Eindjaar: 2027                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |             |
| Verantwoordelijke minister: | Minister van I&W                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Status:                     | Vigerend                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |             |
| Toepassingsgebied:          | Territoriale zee, EEZ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |             |
| Kruisverwijzing:            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Omgevingswet</li> <li>• Programma Noordzee 2022-2027</li> <li>• <i>Nationale Omgevingsvisie</i></li> <li>• Agenda voor het Waddengebied</li> <li>• <i>Noordzee 2050 Gebiedsagenda</i></li> <li>• <i>Mariene Strategie (deel 1); Actualisatie van huidige milieutoestand, goede milieutoestand, milieudoelen en indicatoren 2018-2024</i></li> <li>• <i>Mariene Strategie (deel 2); Actualisatie van het KRM-monitoringprogramma 2020-2026</i></li> <li>• <i>Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2022-2027 (deel 3) KRM-programma van maatregelen</i></li> <li>• <i>Ontwerp Mariene Strategie Deel 1: Beoordeling Noordzee, Goede Milieutoestand en milieudoelen (2024-2030)</i></li> <li>• <i>Nationale Visie Kust</i></li> <li>• <i>Natuurambitie Grote Wateren 2050 en verder</i></li> <li>• Kaderrichtlijn mariene strategie</li> <li>• Kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning</li> <li>• Kaderrichtlijn water</li> <li>• Greater North Sea Basin Initiative (GNSBI)</li> </ul> |             |
| Uitvoerende wetgeving:      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |             |
| Trefwoorden:                | Ruimtelijke ordening, visserij, scheepvaart, offshore mijnbouw, kabels/buisleidingen, oppervlaktedelfstoffen, installaties, recreatie en toerisme, militaire                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |             |

| Veld | Invulling                                                                                                             | Toelichting |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
|      | activiteiten, natuur en ecologie, milieu/verontreiniging, archeologie, wind-energie, kustverdediging, landaanwinning. |             |

### Essentie:

Het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 is de opvolger van het Nationaal Waterplan 2016-2021 dat was opgesteld op basis van de Waterwet. De Waterwet vereiste dat de rijksoverheid eens in de 6 jaar een Nationaal Waterplan voor het nationale waterbeleid opstelt. Daarnaast vereiste de Waterwet dat de rijksoverheid eens in de 6 jaar een Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren opstelt. In de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden, is vereist dat beleid en beheer in een samenhangend plan worden beschreven. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de plannen voor beleid en beheer in samenhang beschreven in het Nationaal Waterprogramma 2022-2027, dat daarmee voldoet aan de vereisten die de Omgevingswet stelt.

In het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 stelt het kabinet drie hoofdambities voor 2050 en verder:

- Een veilige en klimaatbestendige delta;
- Een concurrerende, duurzame en circulaire delta; en
- Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur.

Het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en het beheer van de rijkswateren en rijkswaagen voor de periode 2022-2027. Voor het waterbeleid is het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 een uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie.

Hoofdstuk 1 van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 schets de hoofdlijnen van het waterbeleid en de uitvoering ervan, en definieert principes voor de inrichting en het gebruik van de fysieke leefomgeving. Vervolgens wordt in de Delen A, B, en C ingegaan op respectievelijk het Nationaal Waterbeleid, Beheer en Uitvoering door Rijkswaterstaat en Specifieke gebieden, waaronder de Noordzee en de Waddenzee. Een slothoofdstuk heeft betrekking op financiering. Het Programma Noordzee 2022-2027, inclusief de Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2022-2027 (deel 3) KRM-programma van maatregelen, is als bijlage een onderdeel van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027. Het Programma Noordzee 2022-2027 is samengevat in een apart formulier in de basislijst BREIN. In mei 2025 is een actualisatie van de Ontwerp Mariene Strategie Deel 1: Beoordeling Noordzee, Goede Milieutoestand en milieudoelen (2024-2030) vastgesteld. Definitieve vaststelling van de Mariene Strategie Deel 1: Beoordeling Noordzee, Goede Milieutoestand en milieudoelen (2024-2030) is voorzien in 2026.

Hoofdstuk 1 gaat in op de bovengenoemde hoofdambities. Daarnaast werkt Hoofdstuk 1 de afwegingsprincipes voor het gebruik van de fysieke leefomgeving uit de Nationale omgevingsvisie (combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies; kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal; en afwentelen wordt voorkomen) verder uit voor water.

Deel A van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 werkt in een aantal hoofdstukken het nationale waterbeleid op onderdelen uit. Dit betreft onder meer: klimaatadaptatie; waterveiligheid; waterkwaliteit; scheepvaart; en water en leefomgeving. Wat betreft de Noordzee worden in Deel A onder meer uitspraken gedaan over de kust en het kustfundament, maritieme veiligheid en mariene natuur. Een nadere uitwerking hiervan is opgenomen in het Programma Noordzee 2022-2027.

Deel B van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 werkt in een aantal hoofdstukken het beheer en uitvoering door Rijkswaterstaat nader uit. Dit betreft onder meer: klimaatadaptatie; waterveiligheid; schoon en gezond water; vlot en veilig verkeer over water; andere specifieke gebruiksfuncties; en thema-overstijgende onderwerpen voor het waterbeheer van rijkswateren. Wat betreft de Noordzee zijn de meeste thema's uitgewerkt in het gebied-specifieke hoofdstuk over de Noordzee in Deel C van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 of het Programma Noordzee 2022-2027. Deel B doet specifieke uitspraken over de winning van bouwgrondstoffen, waarbij geldt dat winning is toegestaan als dat de waterveiligheid, de scheepvaart en de ecologische kwaliteit niet schaadt. Daarnaast moet de winning op een maatschappelijk aanvaardbare wijze gebeuren. Diepe winning (meer dan 2 meter diep) in de Noordzee is in beginsel toegestaan. Tijdens de planperiode wordt bekeken of de huidige kaders (de

Beleidsregels ontgrondingen in rijkswateren) nog voldoen voor de winning van bouwgrondstoffen in de rijkswateren of dat deze aangepast moeten worden.

Deel B geeft verder aan dat visserij op de Noordzee geen onderdeel is van het beheerdeel van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027, omdat dit op Europees niveau gereguleerd is met het Gemeenschappelijk visserijbeleid.

Deel C van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 bevat een aantal hoofdstukken over specifieke gebieden, waaronder de Noordzee en de Waddenzee. Voor de Noordzee is en blijft de opgave om de juiste maatschappelijke balans te vinden in een ruimtelijke ontwikkeling die efficiënt en veilig is en die past binnen de randvoorwaarden van een gezond ecosysteem. Het hoofdstuk over de Noordzee beschrijft met welk beleid aan deze opgave wordt gewerkt, en bevat de hoofdlijnen van het Programma Noordzee 2022-2027.

Het hoofdstuk over de Waddenzee en de Eems-Dollard geeft aan dat belangrijke opgaven voor deze gebieden hun duurzame bescherming, de ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en goed onderhoud van vaargeulen voor de bereikbaarheid van de havens en eilanden zijn. Het hoofdstuk geeft aan dat hier onder andere aan wordt gewerkt via de Agenda voor het Waddengebied 2050 en geeft de inhoud van de Agenda in detail weer.